

Fórum „Věda žije!“, Vídeňská 1083, CZ – 142 20 Praha 4, www.vedazije.cz

Ing. Jan Fischer, CSc.
předseda vlády České republiky
Úřad vlády ČR
Nábřeží Edvarda Beneše 4
Praha 1, PSČ 118 01

prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., dr. h. c.
předseda Akademie věd ČR
Národní 3
117 20 Praha 1

V Praze dne 9. října 2009
Č.j.: 06/10/2009

Vážený pane premiére, vážený pane předsedo,

s rozčarováním a zklamáním jsme přijali zprávu, že se pan premiér ve čtvrtek 8. 10. 2009 nezúčastnil kulatého stolu o financování vědy v České republice, který byl pořádán na půdě Akademie věd ČR. V reakci na otevřený dopis pana premiéra předsedovi AV ČR, ve kterém tento svůj krok vysvětluje a v němž se implicitně vymezuje proti aktivitám fóra Věda žije!, cítíme potřebu znova panu premiérovi vysvětlit, proč fórum vzniklo, jaké jsou v současnosti a dlouhodobějším horizontu jeho cíle a jakými cestami se cítíme oprávněni postupovat.

Předně musíme zdůraznit, že fórum Věda žije! je občanskou iniciativou vědců. Jakkoli je většina z nás zaměstnána v Akademii věd ČR, fórum není s Akademii věd nijak formálně propojeno. Považujeme proto za zcela nepřiměřené a zavádějící, pokud předseda vlády zrušil svoji účast u kulatého stolu pořádaného Akademii věd s odkazem na aktivity fóra.

Pan premiér píše v otevřeném dopise, že není zároveň možné „jednat za jednacím stolem a hledat řešení“ a „demonstrovat a křičet, že 'vláda vraždí českou vědu'“. V této souvislosti je třeba především zdůraznit, že právo demonstrovat a svobodně a veřejně se vyjadřovat je v České republice ústavním právem. Velmi si tohoto práva ceníme a nechceme ho zneužívat k maření jednání ani k přeplňování veřejného prostoru malichernými kauzami. V situaci, kdy je však většina jednání týkajících se vědní politiky a financování akademických institucí neveřejná a kdy odpovědné orgány působí neprůhledně, pokládáme demonstrace a další

veřejné projevy za naprosto legitimní nástroj, jak upozornit na demokratický deficit v jednání odpovědných orgánů a jak tento deficit v utváření české vědní politiky alespoň částečně kompenzovat. Chceme také upozornit na skutečnost, že souběh „vyjednávání za stolem“ a veřejných demonstrací je v evropských zemích, ke kterým se Česká republika hlásí jako model demokratické správy, zcela běžnou záležitostí.

Otevřený dopis pana premiéra redukuje otázky české vědní politiky prakticky výlučně na problém financování výzkumu, vývoje a inovací. Jakkoli je tato záležitost zásadní a v současné chvíli naléhavá, fóru Věda žije! jde zejména o celkovou koncepci vědní politiky v České republice. Je potřeba otevřít politickou a veřejnou diskuzi o tom, jaký výzkum chceme jako společnost financovat, kdo má českou vědu řídit a jakými mechanismy, co považujeme za přínosy výzkumu, jak tyto přínosy posuzovat a hodnotit, jak uvažovat o vztahu české a globální vědy v případě různých oborů atd. Tuto debatu podporujeme a v různých podobách do ní již dnes svými aktivitami – které se v žádném případě neomezují jen na demonstrace, o nichž je z logiky věci nejvíce slyšet – přispíváme.

S tím souvisí i poslední argument v dopise pana premiéra, na který zde reagujeme. Souhlasíme s panem premiérem v tom bodě, že k různým profesním a sociálním skupinám je v dnešní tíživé situaci potřeba uplatňovat spravedlivý přístup. Cítíme solidaritu se všemi, koho ekonomická krize postihla, a uvědomujeme si, že na některé oblasti a skupiny obyvatel dopadla daleko silněji než na vědu nebo na Akademii věd ČR. Veřejně se však angažujeme nikoli navzdory, ale naopak z důvodu této solidarity! Peníze, které mají být v důsledku navrhovaného mechanismu financování vědy odňaty akademickým institucím, nebudou směřovat k „potřebnějším“, ale do oblasti soukromého průmyslového výzkumu, jenž navíc doposud vykazoval – podle samotné metodiky hodnocení RVV! – jen velmi chabé výsledky. Nechceme ve prospěch akademických pracovišť přesouvat peníze z jiných oblastí. Chceme, aby prostředky na veřejný výzkum neproudily do soukromých rukou a finance na vědu byly průhledněji a smysluplněji rozdělovány uvnitř vědy samé.

S občanským pozdravem

Za fórum Věda žije!

Zuzana Macek Jílková

Martin Krummholz

Martin Markl